

Can Pahisa

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Plaça dels Cavallers, 7
Emplaçament	A la banda de llevant del nucli urbà de Rupit, formant cantonada amb el carrer del Fossar
Alçada:	859 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud:	42.02434
Longitud:	2.4667
UTM Est (X):	455850
UTM Nord (Y):	4652616

Classificació

Número de fitxa	08901 - 83
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit
Data aprovació:	dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari	IPA 23460
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 5929709DG5552N
Fitxes associades:	

Descripció

Edifici cantoner de planta més o menys rectangular, assentat damunt de la roca natural de la zona i situat per sota del nivell de circulació de la plaça i del carrer del Fossar. S'hi accedeix mitjançant unes de pedra descendents que el comuniquen amb la plaça. Presenta una coberta de teula àrab de dos vessants disposada a diferent nivell, amb el carener perpendicular a la façana principal i un ràfec de bigues i mènsules de fusta disposat a tot el perímetre de la construcció. La construcció està segregada en dos habitatges independents: el número 7 correspon a la casa de can Pahisa i el número 6 a can Negre (o Bonegre).

Can Pahisa està distribuït en soterrani, planta baixa i dos pisos, amb la façana principal orientada al sud-oest. Presenta un portal d'accés rectangular, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana gravada amb l'any 1628 i el monograma de Jesucrist "IHS" coronat amb una creu llatina. Al primer pis hi ha una finestra simple d'obertura rectangular, emmarcada amb carreus de pedra, la llinda plana i l'ampit motllurat. A la segona planta s'obre un finestral rectangular amb el mateix tipus d'emmarcament que en els casos anteriors, i amb un dels carreus dels brancals gravat amb una creu. Té sortida a un balcó simple amb la llosana de fusta sostinguda amb mènsules i la barana de ferro. La façana lateral, orientada al carrer del Fossar, presenta quatre finestres rectangulars simples. Les del nivell inferior tenen els brancals bastits amb maons i les llindes de fusta, mentre que les superiors estan emmarcades amb carreus de pedra, les llindes planes i els ampits motllurats. La façana posterior, orientada al jardí, també compta amb obertures rectangulars emmarcades amb pedra. Adossat al parament hi ha un porxo rectangular amb teulada d'un sol vessant i una solera de llates i bigues de fusta sostinguda amb un pilar de pedra.

En general, la construcció està bastida en pedra sense treballar de diverses mides, disposada en filades més o menys regulars. També presenta un revestiment arrebossat i emblanquinat disposat tant a la façana principal com a la lateral.

Observacions:

Altres noms relacionats amb l'edifici: can Païssa.

Història

Als baixos de l'edifici es conserva un tram de la muralla que encerclava el recinte del castell de Rupit per la banda sud-est. Aquesta muralla, possiblement en època baix medieval, baixava des del castell en línia recta fins arribar a la cinglera que dona a la riera de Rupit, tancant el pas cap a l'interior de la vila. S'hi obren un total de 7 espitlleres en un estat de conservació excel·lent, disposades a dos nivells i situades entre 57 i 88 cm d'alçada respecte la roca natural de la zona. La muralla presenta una amplada aproximada d'un metre (Píriz, 2020: 93).

A la façana principal de can Pahisa hi ha una creu llatina de fusta encastada al parament, que simbolitza una de les estacions del Via Crucis que es celebra per Setmana Santa.

Bibliografia

BANÚS I BLANCH, Miquel (1986). *Rupit, pàgines de la seva història*. Barcelona: Montblanc-Martín, p. 94.

BANÚS, Miquel (2002). “Antics oficis al Collsacabra”. *Els Cingles de Collsacabra*, any XXIII, núm. 47, p. 4.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d’Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. identificació U36.

PÍRIZ I GONZÁLEZ, Eduard (2020). *Estudi històric-arqueològic del castell de Rupit. Memòria de la intervenció arqueològica al castell de Rupit (Osona)*. Expedient: 747 K121 N-636 2019-1-23853. Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, Ajuntament de Rupit i Pruit, p. 92-95.

SERRA I CLOTA, Assumpta (1993-1994). *Memòria de les campanyes de prospeccions arqueològiques en el sector Rupit-St Joan de Fàbregues*. Consultat 13 novembre 2020, des de <http://calaix.gencat.cat/handle/10687/428473>

SERRA I CLOTA, Assumpta (2017). “Organització territorial de l’administració politicomilitar al Collsacabra (S. X-XIII)”. *Ausa*, XXVIII, núm. 179, p. 175.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

